

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Samorządu
Terytorialnego
i Polityki
Regionalnej**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ POLITYKI
REGIONALNEJ I WYDATKOWANIA
ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ
(NR 18)
z dnia 29 kwietnia 2026 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej – podkomisji stałej polityki regionalnej i wydatkowania środków Unii Europejskiej (nr 18)

29 kwietnia 2026 r.

Podkomisja stała polityki regionalnej i wydatkowania środków Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Bartosza Romowicza (Polska2050)**, przewodniczącego podkomisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- **reforma samorządu na Słowacji jako szansa na lepsze wykorzystanie środków Unii Europejskiej na rzecz modernizacji regionów przygranicznych;**
- **transgraniczne obszary funkcjonalne – innowacyjny model rozwoju obszarów przygranicznych zwiększających skuteczność programów „Interreg”.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Martin Cimerman** zastępca ambasadora Republiki Słowackiej w Polsce, **Michał Kalińák** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej, pełnomocnik rządu Republiki Słowackiej ds. samorządu terytorialnego wraz ze współpracownikiem, **Marta Pietrzyk** zastępca dyrektora Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, **Dawid Lasek** prezes zarządu Stowarzyszenia Euroregion Karpacki oraz **Joanna Trzaska** specjalista do spraw legislacji, komisji oraz innych struktur Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Mateusz Daszewski** i **Sławomir Jakubczak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dzień dobry. Otwieram 18. posiedzenie podkomisji stałej polityki regionalnej i wydatkowania środków Unii Europejskiej.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Witam serdecznie państwa posłów i witam przybyłych gości. Witam serdecznie pana ministra Michała Kalińaka, sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej, pełnomocnika rządu Republiki Słowackiej do spraw samorządu terytorialnego. Witamy serdecznie. Witamy serdecznie zastępcę ambasadora Republiki Słowackiej w Polsce, pana Martina Cimermana. Witamy serdecznie pana Dawida Laska, prezesa Euroregionu Karpackiego. Witam serdecznie przewodniczącą Polsko-Słowackiej Grupy Parlamentarnej, panią poseł Małgorzatę Pępek. Witam serdecznie także naszych gości – jest z nami pani Malvína Dudášová z biura sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej. Witam także panią Martę Pietrzyk, zastępcę dyrektora Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Witam serdecznie panią Joannę Trzaskę, specjalistę do spraw legislacji, komisji oraz innych struktur Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej. Witam serdecznie pana Michała Krawczyka, przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Witamy serdecznie.

Przechodzimy do realizacji porządku dziennego. Porządek dzienny przewiduje, po pierwsze, informację na temat reformy samorządu na Słowacji jako szansy na lepsze wykorzystanie środków Unii Europejskiej na rzecz modernizacji regionów przygranicznych. To będzie przedstawiał sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej, pełnomocnik rządu Republiki Słowackiej do spraw samorządu terytorialnego, pan Michał Kalińák, a w punkcie drugim – informację na temat transgranicznych obszarów funkcjonalnych (TOF) jako innowacyjnego modelu rozwoju obszarów przygranicznych, zwiększających skuteczność programów „Interreg” przedstawi prezes Euroregionu Karpackiego, pan Dawid Lasek. Nie widzę uwag do porządku obrad.

Stwierdzam przyjęcie porządku obrad.

Bardzo proszę o zabranie głosu pana Michała Kalińaka, wiceministra spraw wewnętrznych Republiki Słowackiej.

Informuję tylko, że mamy tłumaczenie symultaniczne i na państwa stołach są słuchawki, dzięki którym będzie można skorzystać z tłumaczenia.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej, pełnomocnik rządu Republiki Słowackiej ds. samorządu terytorialnego Michal Kaliňák:

Bardzo dziękuję. Dziękuję, panie przewodniczący. Dziękuję, panie i panowie. Proszę mi pozwolić, żebym podziękował przede wszystkim za zaproszenie na to spotkanie i za to, że będziemy mogli dyskutować nie o problemach, ale o rozwiązaniach. Pozwólcie mi państwo, żebym krótko przedstawił państwu prezentację i w ramach tej prezentacji chciałbym być państwa przewodnikiem po Słowacji, jeśli chodzi o inny sposób widzenia, inny punkt widzenia. Chcielibyśmy pokazać państwu, gdzie znajduje się obecnie Słowacja i gdzie chcielibyśmy, żeby się znalazła.

Panie i panowie, Słowacja jest bardzo specyficznym krajem, dlatego że należymy do pięciu, sześciu krajów świata, gdzie każde z naszych krajów samorządowych sąsiaduje z jakimś państwem. Na naszym pograniczu mieszka 44% obywateli, co oznacza, że pogranicze to nie są peryferia geograficzne, ale to jest wielka nadzieja, możliwość lepszego życia i zintegrowania naszych działań z krajami sąsiednimi.

Chciałbym zwrócić państwa uwagę na to, że na Słowacji mamy ok. 3 tys. samorządów. Natomiast z tych 3 tys. samorządów 141 stanowią miasta. Z tego 21 miast na Słowacji ma mniej niż 5 tys. mieszkańców i tylko 9 miast ma ponad 50 tys. mieszkańców. Chciałbym w ten sposób pokazać państwu, że Słowacja jest typowym krajem prowincji, co pokazuje nam, że 48% naszej populacji żyje na prowincji, żyje na wsi i w obszarze przygranicznym. To dzięki temu Słowacja może skorzystać z nowych ram finansowych na reformę samorządów i na uruchomienie rozwoju regionalnego przy współpracy z sąsiednimi państwami.

Mamy jednak kilka problemów. Z pewnością się z nimi spotkamy. Jednym z nich jest to, że jesteśmy typowym krajem, powiedzmy, wiejskim, prowincjonalnym, natomiast musimy mieć to zawarte w naszym prawodawstwie, dlatego że to są wielkie społeczności, wielkie tereny, które są zasiedlone przez ludzi, a 96% samorządów to są samorządy, które działają właśnie na prowincji. Dlatego musimy mieć żywe pogranicze, żywą prowincję, żywe wsie. Chcielibyśmy wskazać na to, że jesteśmy krajem specyficznym i po 36 latach funkcjonowania samorządów musimy dzisiaj dokonać reformy samorządów i właśnie kłaść nacisk na jakość usług publicznych i ich integrację. To wskazuje, że dzisiaj, jeśli będziemy mówić o transgranicznych obszarach funkcjonalnych, to my to rozumiemy jako środowisko życia obywateli tak istotne, że musimy zawrzeć je w naszym prawodawstwie do takiego stopnia, żeby współpraca z sąsiednimi krajami na naszym pograniczu mogła być ukierunkowana na nowe ramy finansowe i żebyśmy mogli kłaść nacisk na zintegrowane inwestycje na pograniczu. Potrzebujemy tu modernizacji i potrzebujemy koncentracji środków, żeby lepiej się rozwijać, żeby pogranicze rozwijało się w sposób skoordynowany i lepszy.

Jeśli spojrzymy na to, gdzie Słowacja znajduje się dziś, to widzimy, że nie można ominąć Słowacji, jak sobie spojrzycie państwo na mapę. To jest wielka trasa tranzytowa i mamy tutaj wiele połączeń międzyregionalnych. Dlatego bardzo cieszymy się również z tego, że w ubiegłym tygodniu i w tym tygodniu spotkałem się z ambasadorami krajów, które z nami sąsiadują i które mają swoją siedzibę na Słowacji, i wsparli nas, żebyśmy bardziej zaangażowali się w celu budowania transgranicznych obszarów funkcjonalnych. Mówimy tutaj o stowarzyszeniach samorządowych albo euroregionach. Tu nie sama nazwa jest taka istotna, ile treść działań tych wszystkich stowarzyszeń i myślę, że tutaj subsydiarność jest bardzo istotna. Samorządy powinny móc się pod jedną ideą zjednoczyć. To jest dla mnie istotne. W tym tygodniu, w piątek, będziemy obchodzić wspólną rocznicę naszego członkostwa w Unii Europejskiej, która została sformowana jako wspólnota regionów i tak miałoby to wyglądać również w przyszłości.

Jest kwestia tego, jak powinniśmy współpracować, żebyśmy zostali architektami nowych funduszy europejskich w nowym okresie programowania, żeby wydobyć z tego jak najwięcej. Dlatego, że skoordynowany rozwój terytorium pogranicza może przynieść ludziom życie wyższej jakości, tym ludziom, którzy mają dalej do stolicy, ale jest im bliżej do siebie. Oni również pragną wyższej jakości życia.

To jest właśnie, szanowni państwo, z mojej strony wstęp – w jaki sposób dzisiaj myślimy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej, w jaki sposób będziemy łączyć reformę czy modernizację samorządów z potrzebą rozwoju regionalnego, gdzie według nas znajdują się silne strony transgranicznych obszarów funkcjonalnych i gdzie widzimy możliwość zawarcia w rozwiązaniach legislacyjnych naszej współpracy na poziomie pogranicza i samych prowincji.

Bardzo dziękuję za umożliwienie mi przedstawienia państwu naszej koncepcji. Bardzo dziękuję, panie przewodniczący, za te chwile, które wspólnie możemy spędzić również podczas dyskusji. Dla mnie to jest wyraz tego, co jest sensem dobrego sąsiedztwa. Dobrzy sąsiedzi ze sobą współpracują, a jeszcze lepsi sobie pomagają. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Bardzo proszę teraz pana Dawida Laska, prezesa Euroregionu Karpackiego, aby przedstawił informacje na temat transgranicznych obszarów funkcjonalnych jako innowacyjnego modelu rozwoju obszarów przygranicznych zwiększających skuteczność programów „Interreg”. Powiem tylko, że po tych dwóch prezentacjach będziemy mieli dyskusję, tak że bardzo proszę, panie prezesie. Prosimy o uruchomienie prezentacji.

Prezes zarządu Stowarzyszenia Euroregion Karpacki Dawid Lasek:

Dziękuję, panie przewodniczący. Proszę państwa, chwila technicznej przerwy.

Poseł Elżbieta Anna Polak (KO):

Panie przewodniczący, może zanim ruszy prezentacja, to zabiorę głos na temat współpracy, bo mam później inne aktywności.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Szanowni państwo, proponuję, że zmienimy na tyle porządek obrad, że teraz otworzymy dyskusję, a w międzyczasie rozwiążemy problem techniczny.

Poseł Elżbieta Anna Polak (KO):

Właśnie.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Bardzo proszę, kto z państwa parlamentarzystów?

Bardzo proszę, pani poseł Elżbieta Polak.

Poseł Elżbieta Anna Polak (KO):

Przepraszam, że tak się wepchałam, ale mam później inne aktywności, a bardzo chciałabym zwrócić uwagę na to, jak ważna jest współpraca transgraniczna. Jestem z regionu lubuskiego, przez 15 lat pełniłam funkcję marszałka województwa i bardzo aktywnie współpracowaliśmy w tym czasie, również w tej chwili to obserwuję, z regionem nitrzańskim. Osobiście też byłam wielokrotnie w Nitrze. Wymienialiśmy doświadczenia w zakresie przygotowania i realizacji projektów unijnych, głównie w zakresie kultury oraz turystyki rowerowej, jak pamiętam, ponieważ zarówno Lubuskie, jak i cały region nitrzański mają do tego wyjątkową infrastrukturę, jak również walory turystyczne.

Przepiękna Nitra na zawsze zostanie w mojej pamięci, jak również mamy wielu przyjaciół, których gościliśmy w regionie lubuskim, zwłaszcza w czasie winobrania, bo nasze doświadczenia dotyczą też odradzania tradycji winiarskich. My w regionie lubuskim uczylimy się od was, jak robi się wino, ponieważ przez wiele lat u nas nie było takiej produkcji, ale w tej chwili mamy już 150 winnic. Pamiętam Nitrianske Knieža – takie wino z Nitry przywoziliśmy. Również nasi winiarze odwiedzali winnice w Nitrze. Ta współpraca pokazuje, jak wiele nas łączy, a dzięki wymianie doświadczeń i współpracy również takie relacje pomiędzy przedsiębiorcami zostały nawiązane, ponieważ co roku w Zielonej Górze, w regionie lubuskim, organizujemy forum wymiany doświadczeń i delegacja z kraju słowackiego, z Nitry, zawsze bardzo aktywnie u nas uczestniczy.

Zatem dzisiaj mam okazję, żeby podziękować za tę dobrą współpracę i przekazać życzenia kontynuacji również w najbliższych latach, ponieważ przed nami nowa perspektywa. Polska będzie największym beneficjentem funduszy europejskich. Z tego, co wiemy, dostaniemy 123 mld euro, więc już trwają prace na temat przygotowania konkretnych projektów, a mnie osobiście

cieszy informacją, że aż 44% będzie w zarządzaniu regionów, czyli Europa Regionów, ta idea, będzie dalej kontynuowana. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Pokonaliśmy przeszkody techniczne. Czy pan minister chciałby teraz odnieść się do wypowiedzi pani poseł, czy po prezentacji?

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej, pełnomocnik rządu Republiki Słowackiej ds. samorządu terytorialnego Michal Kaliňák:

Po prezentacji.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Po prezentacji. Dobrze.

To bardzo proszę, pan Dawid Lasek, prezes Euroregionu Karpackiego.

Prezes zarządu Stowarzyszenia Euroregion Karpacki Dawid Lasek:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, pani przewodnicząca, panie i panowie parlamentarzyści, bardzo się cieszę, że mogę być tu z państwem. Dziękuję za zaproszenie. Chciałbym państwa zainteresować efektem prac Euroregionu Karpackiego. Tym efektem jest wypracowany i już testowany model transgranicznych obszarów funkcjonalnych. Myślę, że jeżeli państwo z taką determinacją, jak my wszyscy na pograniczu, będziecie wspierać nasze działania, to będziemy mieli wspólnie, i Polska, i Słowacja, a także inne kraje karpackie, środkowoeuropejskie, duży sukces we wprowadzeniu tego rozwiązania w architekturę nowego okresu programowania i do tego zachęcam, i do tego będę chciał państwa dzisiaj przekonać.

Jeżeli mogę *ad vocem* pani poseł. Pracuję 25 lat w Euroregionie Karpackim. 25 lat temu pierwsze moje spotkanie z kolegami z innych euroregionów to było lubuskie. To był Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr, to był Czesław Fiedorowicz i cała ekipa właśnie z biura euroregionu, tak że dziękuję, bo się bardzo dużo nauczyliśmy od państwa, bo pierwsze środki transgraniczne z programu „PHARE” to była właśnie granica polsko-niemiecka. My tutaj, na wschodzie kraju, uczyliśmy się właśnie od państwa i za to też dziękuję. Podziwiam też waszą współpracę i tę determinację transgraniczną jako województw Polski Zachodniej. Bardzo się cieszę, że pani marszałek też tak doskonale zna tę tematykę.

Posel Elżbieta Anna Polak (KO):

Dziękuję.

Prezes zarządu Stowarzyszenia Euroregion Karpacki Dawid Lasek:

Proszę państwa, wchodząc w tematykę karpacką, może tak tylko dla przypomnienia, współpraca transgraniczna w Europie nie jest czymś nowym. Od lat 50. te struktury są tworzone. One oczywiście pojawiły się na zachodzie Europy po to, żeby zniwelować działanie granic i ta misja czy to przesłanie euroregionów ciągle jest bardzo ważne. Po zmianach politycznych w Polsce – tutaj państwo widziecie mapę naszego kraju – właściwie nie ma kilometra granicy Rzeczypospolitej Polskiej bez tego typu rozwiązań i struktur. W Polsce jest dzisiaj 17 euroregionów, z czego Euroregion Karpacki jako taki euroregion też o znaczeniu politycznym, czy nawet geopolitycznym dzisiaj, biorąc pod uwagę sytuację za wschodnią granicą, jest największy i najstarszy w Europie.

To był pierwszy euroregion, który powstał w tej naszej hemisferze politycznej w 1993 r. On powstał oczywiście ze względów politycznych, a później ta droga euroregionu to była droga od wielkiej idei, od stworzenia takiej platformy politycznej, wymiany i doświadczeń, i współpracy, do organizacji, która rzeczywiście będzie mogła zaproponować pewne rozwiązania dla społeczności, dla ludzi żyjących w Karpatach, a Karpaty są niestety takim obszarem w Europie, który jest troszeczkę wykluczony z polityk europejskich. Nie ma strategii makroregionalnej, nie ma programu operacyjnego dla Karpat. Tak naprawdę to, co jest dzisiaj tematem tego spotkania, czyli transgraniczne obszary funkcjonalne, są w pewnym sensie, jeżeli nie panaceum, to na pewno antidotum na tę makroregionalną słabość właśnie obszaru karpackiego, więc to jest też powód, dla którego szukamy nowych rozwiązań.

Proszę państwa, brak strategii makroregionalnej, brak programu dla Karpat – powtarzam to z obowiązku bardziej niż z satysfakcji. Liczymy na to, że to się zmieni, że spróbujemy teraz

wspólnie u progu nowej perspektywy finansowej sięgnąć po jakieś środki dla Karpat, dla całego tego obszaru. Jest na to pomysł, sprzyja temu pan przewodniczący Romowicz i myślę, że budujemy taką koalicję też poparcia dla tego rozwiązania, ale także, proszę państwa, ważne jest to, że są struktury oddolne, które również są reaktywne i są w stanie promować i proponować nowe rozwiązania, więc jest brak strategii, brak programu na dzisiaj. Jest Ramowa Konwencja o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat, tzw. Konwencja Karpacka. Ona ma charakter polityczny, to jest rozwiązanie traktatowe z dziedziny prawa międzynarodowego, ale funkcjonuje i wspiera też tę współpracę polityczną.

Jak państwo zobaczycie mapę euroregionu na dziś, to są obszary Polski, Słowacji, Węgier i Rumunii po stronie Unii Europejskiej i po stronie ukraińskiej są cztery obwody, które historycznie wchodziły w skład naszej organizacji, bo teraz ze względu na tę wojenną sytuację, te kanały wymiany informacji i współpracy też są, jeśli nie niedrożne, to przynajmniej mocno ograniczone.

Proszę państwa, sam euroregion działa w taki sposób, żeby angażować też wielu partnerów z wielu sektorów. Mamy Radę Naukową Euroregionu Karpackiego w Krakowie. Ona jest kierowana przez rektora Politechniki Krakowskiej. Wczoraj z panem ministrem byliśmy na spotkaniu na Uniwersytecie Ekonomicznym. Włączamy naukowców. To, co państwo na końcu zobaczycie, czyli rozwiązanie w postaci transgranicznych obszarów funkcjonalnych, jest wsparte i także współwypracowane przez środowiska naukowe. To jest, myślę, niezwykle ważne, bo te transfery z nauki do praktyki są bardzo istotne, a myślę, że ciągle mamy pewne deficyty tutaj do nadrobienia, więc to jest, proszę państwa, coś niezwykle istotnego.

Co do narzędzi, którymi dysponuje dzisiaj euroregion, to jest Konwencja Karpacka na tym poziomie politycznym przy braku innych rozwiązań takich makroregionalnych w polityce Unii Europejskiej, jest Marka Karpacka, którą tworzymy i wdramy wspólnie z partnerami szwajcarskimi, i wreszcie bardzo ważne, innowacyjne narzędzie, czyli transgraniczne obszary funkcjonalne.

Proszę państwa, jakie są wyzwania dla pogranicza? Bo nie robimy tego po prostu dla projektów czy z braku pracy, ale wszystkie obszary przygraniczne, przynajmniej u nas w Euroregionie Karpackim, stykają się czy stoją u progu pewnych wyzwań. To są, proszę państwa, takie zjawiska jak starzenie się ludności i odpływ młodych osób. Depopulacja dzisiaj to jest wspólny mianownik dla wszystkich obszarów w Europie Środkowej, a w Karpatach szczególnie. Pan poseł był burmistrzem miasta Ustrzyki Dolne, bardzo przygranicznego, bo leżącego w rogu kraju i blisko do granicy i z Ukrainą, i ze Słowacją, więc wie, o czym mówię. Ta sama problematyka w Karpatach, gdziekolwiek państwo pojedziecie na pogranicze, dominuje. Słabe powiązania i społeczne, i gospodarcze. To jest bardziej pretensja do tego, że nie ma programu karpackiego, który umożliwiłby nam robienie wielostronnych projektów z Węgrami czy z Rumunami, bo Polska jest wykluczona z takich rozwiązań.

Nie mamy mechanizmu, oprócz programu Europa Centralna, który jest taki sofistykowany i bardzo trudny. Nie mamy takich narzędzi, którymi naszych najważniejszych udziałowców, czyli samorządy, społeczności lokalne, moglibyśmy wesprzeć w budowaniu tej wspólnej przestrzeni społeczno-gospodarczej w Karpatach, a to jest teraz bardzo ważne, a będzie decydujące, więc te powiązania są tak naprawdę słabe. Oczywiście poza tym, że Unia Europejska daje bardzo duże możliwości, to nie ma mechanizmów, które pomogłyby włączyć społeczności lokalne w tę taką wielostronną i międzyregionalną współpracę. Niedostateczna integracja rynków pracy, brak zróżnicowanych i nowoczesnych ofert gospodarczych, słaba promocja i integracja produktów regionalnych, w tym turystycznych, i niedostateczne wykorzystanie potencjału naturalnego i kulturowego – oczywiście to nie jest przerysowane, nie taka jest moja intencja, natomiast chcę, żebyście państwo też wczuli się w to, co się na pograniczu dzisiaj dzieje. Jest bardzo dużo wyzwań i mamy tego świadomość. Jako organizacja, której główną kompetencją jest właśnie integrowanie tych potencjałów, łączenie ludzi, instytucji, chcemy i szukamy rozwiązań, żeby to zmienić.

Proszę państwa, teraz rzut oka na pogranicze polsko-słowackie i na sedno tego, czym są transgraniczne obszary funkcjonalne. Transgraniczne obszary funkcjonalne to są takie laboratoria w ramach Euroregionu Karpackiego, a wierzę, że także w ramach wielu innych odcinków granic w Europie Środkowej, które mają właśnie doprowadzić do zintegrowania tych obszarów. Innymi słowy, tworzymy, delimitujemy takie mniejsze jednostki transgraniczne, w ramach których partnerzy, głównie samorządy terytorialne, ale także partnerzy gospodarczy, partnerzy społeczni, współpracują na rzecz planowania i rozwoju tego właśnie zdelimitowanego obszaru.

Do tej pory – tutaj też znów pojawiają się Ustrzyki Dolne – w 2018 r. zadeklarowaliśmy, proszę państwa, utworzenie pierwszego takiego obszaru Kremenaros, Kremenec. Ci z państwa, którzy znają geografę Karpat, wiedzą może, że to jest taka góra, gdzie łączą się granice Polski, Słowacji i Ukrainy, więc bardzo symboliczna. Wybraliśmy więc tę nazwę nieprzypadkowo, żeby podkreślić też ten trójstronny w tym wypadku charakter. Później powstał transgraniczny obszar funkcjonalny Beskid Niski, to już jest typowo bilateralny, polsko-słowacki obszar. Mamy delimitację, mamy już za sobą masę pracy mobilizacyjnej. Zmobilizowaliśmy, proszę państwa – i to jest ta nowa odsłona tej współpracy – bardzo wielu aktorów. Dzisiaj, gdy czasami ludzi i instytucje ogarnia zmęczenie, też w związku z tą napiętą sytuacją międzynarodową, ważny jest ten impuls, nowy impuls rozwojowy. Transgraniczne obszary funkcjonalne powinny być i będą właśnie takim impulsem.

Proszę państwa, i to jest znów zbliżenie na ten Kremenaros, czyli pierwszy zadeklarowany transgraniczny obszar funkcjonalny. Proszę państwa, tutaj są takie trzy informacje, które pokazują ujęcie procesowe w dojściu do rozwiązania, które będziemy chcieli także zaproponować w nowej perspektywie finansowej. Na początku tworzymy strukturę. Będziemy teraz rejestrować struktury transgranicznych obszarów funkcjonalnych. Tu mogę powiedzieć już z pewnością, że w Medzilaborcach po stronie słowackiej będzie biuro Transgranicznego Obszaru Funkcjonalnego Kremenaros i stamtąd będziemy prowadzić te działania takie operacyjne. Mamy, proszę państwa, przygotowaną strategię i to bardzo dobrą strategię, ponieważ w ramach programu „Interreg CENTRAL EUROPE” przygotowaliśmy z partnerami z Włoch, z Alp, taką właśnie profesjonalną strategię, a na końcu z tej strategii powinno wynikać coś, co się nazywa *Cross-Border ITI*, czyli zintegrowana inwestycja terytorialna, transgraniczna. To jest ten kierunek, który chcemy kontynuować.

Tutaj, drodzy państwo, bardzo ważne jest to – i to podkreślę szczególnie w obecności przedstawicieli Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej – że Komisja Europejska, dokonując analizy programów „Interreg” z poprzedniej perspektywy finansowej, bardzo wyraźnie postawiła rekomendację, żeby tworzyć transgraniczne obszary funkcjonalne, że to jest niezwykle ważne, że żeby skutecznie i bardziej zoperacjonalizować pracę programów „Interreg”, które później będą planem „Interreg”, należy tworzyć, delimitować takie albo tematyczne, albo terytorialne transgraniczne obszary funkcjonalne dla samorządów, dla społeczności lokalnej, więc mamy, myślę, znakomitą sytuację, gdzie ten postulat ze strony Komisji Europejskiej spotyka się z naszą reaktywnością z poziomu lokalnego.

Proszę państwa, na koniec: czy to się może udać? Proszę państwa, może się udać, ponieważ w zeszłej perspektywie finansowej udało się naszym przyjaciółom z pogranicza słoweńsko-włoskiego. Współpracujemy od wielu lat z euroregionem Gorizia – Nova Gorica i oni jako jedyni w Unii Europejskiej właśnie poszli tą ścieżką. Stworzyli strategię dla transgranicznego obszaru funkcjonalnego i na bazie tej strategii stworzyli ten przygraniczny ITI, czyli zintegrowaną inwestycję terytorialną, nadając temu oczywiście odpowiedni kształt tematyczny.

Zbudowali na przykład szpital wspólny dla tych obu miast, bo to jest miasto podzielone granicą. Zbudowali, proszę państwa, całą sieć szlaków rowerowych nad rzeką Isonzo czy Soča, jak to mówią Słowacy, i też promowali wspólnie swoje działania do tego stopnia, że zostali wybrani i w zeszłym roku byli Europejską Stolicą Kultury – właśnie to dwumiejsce, Gorizia po stronie włoskiej i Nova Gorica. Mamy tam przyjaciół, mamy dostęp do całej inżynierii, jak to trzeba tworzyć. My już od lat na tyle, na ile możemy, promujemy to rozwiązanie.

Możemy, proszę państwa – i to już jest apel, którym zakończę tę swoją krótką prezentację – wspólnie zapisać się jako liderzy i jako ci, którzy transgraniczne obszary funkcjonalne wprowadzili do rozwiązań rozwojowych na pograniczach w Europie Środkowej. Z tego miejsca chcę też podziękować panu ministrowi i panu sekretarzowi Michałowi Kalińskowskiemu. My współpracujemy od wielu lat. Wcześniej pełnił on funkcję wiceministra w Ministerstwie Inwestycji, Rozwoju Regionalnego i Informatyzacji. Ta agenda jest nam znana. Pracujemy nad tym i mam nadzieję, że dzisiaj dzięki temu spotkaniu, także państwo wyniesiecie z tej sali i zapamiętacie, że to może być dobre i pomocne rozwiązanie, że my na pograniczu czekamy na tego typu inicjatywy. Serdecznie państwu dziękuję. Cierpliwy jest lepszy niż mocny – to jest credo Euroregionu Karpackiego.

Proszę państwa, w 2005 r. – to jest ostatnie zdanie – byliśmy z przedstawicielami Euroregionu Karpackiego, u pani Danuty Hübner, u pani profesor, komisarz rozwoju regionalnego i tam po raz pierwszy promowaliśmy tego typu rozwiązania. Mam dzisiaj nadzieję, panie przewodniczący,

że jesteśmy u progu osiągnięcia sukcesu. Jesteśmy do dyspozycji zarówno państwa parlamentarzystów, jak i przyjaciół ze Słowacji. Pracujemy razem na rzecz rozwoju naszego pogranicza. Dziękuję za możliwość obecności tutaj i za udzielenie mi głosu. Dziękuję, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Otwieram ponownie dyskusję.

Tylko na początku krótkie słowo komentarza. Ta dzisiejsza podkomisja jest także odpowiedzią na to, co dzieje się na sali plenarnej w trakcie tego posiedzenia, ponieważ debatujemy nad projektem rządowym, projektem ustawy o utworzeniu kolejnej metropolii, rozmawiamy o tym, bo w procesie rządowym mamy też kolejną ustawę, która ma rozwiązywać wiele problemów samorządów, takich jak związki rozwojowe, a to jest kolejny element, kolejny puzzle do tego całego zrównoważonego rozwoju Polski, bo o ile mamy już jedną metropolię, a druga powstaje, mówi się o kolejnych czterech, to o tyle obszary transgraniczne typu chociażby powiat bieszczadzki, leski, sanocki, one nigdy nie będą metropoliami, z tego więc powodu muszą korzystać ze strefy nadgranicznej, z obecności granicy. TOF są jedną z odpowiedzi na to, żeby nasz kraj w zakresie samorządu rozwijał się w sposób zrównoważony.

Bardzo proszę o zabranie głosu przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, pana posła Michała Krawczyka.

Poseł Michał Krawczyk (KO) – spoza składu podkomisji:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

W imieniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej witam naszych gości także w Sejmie. Bardzo się cieszę i gratuluję panu przewodniczącemu Romowiczowi tej inicjatywy, ponieważ rozwijamy nasze relacje międzynarodowe.

Kilka tygodni temu gościliśmy naszych odpowiedników z Komisji Samorządu Terytorialnego i Spraw Wewnętrznych litewskiego parlamentu. Wcześniej byliśmy także u nich na zaproszenie. Dyskutowaliśmy przede wszystkim o kwestiach bezpieczeństwa, obrony cywilnej. To są te tematy, w których Polska z Litwą bardzo blisko współpracuje. Wymienialiśmy się doświadczeniami przede wszystkim na poziomie samorządów i tej polityki centralnej, która dotyczy samorządów.

Też pochodzę z regionu przygranicznego, więc wiem doskonale, o czym państwo mówicie, bo pochodzę z Lubelszczyzny. Mój euroregion to jest Euroregion BUG. Ja, szanowni państwo...

Prezes zarządu Stowarzyszenia Euroregion Karpacki Dawid Lasek:

Sami przyjaciele.

Poseł Michał Krawczyk (KO) – spoza składu podkomisji:

Tak jest, przyjaciele z euroregionem podkarpackim. Ja, szanowni państwo, jako samorządowiec jeszcze pamiętam takie czasy, kiedy w ramach programów transgranicznych Polska-Białoruś-Ukraina, polskich programów rządowych, także uczestniczyliśmy w bardzo dobrych projektach transgranicznych finansowanych przez Unię Europejską i przez polski rząd dotyczących samorządowców z mojego regionu, czyli z Lubelszczyzny, z regionów przygranicznych, z obwodów przygranicznych Ukrainy, ale także wtedy jeszcze z Białorusi, proszę sobie wyobrazić, więc to były takie czasy.

Bardzo dobrze wspominam tę współpracę i uważam, że ta tematyka, która dzisiaj jest poruszana, jest absolutnie potrzebna, bo jednym przeciw z filarów, założeń Unii Europejskiej jest ta współpraca ponad granicami. Ona rozwija się w sposób naturalny. Ona rozwija się między ludźmi. Ona rozwija się między przedsiębiorcami, a my, politycy, my, samorządowcy, powinniśmy do tego tworzyć odpowiednie warunki, nadawać impulsy i ta współpraca transgraniczna w ramach obszarów funkcjonalnych właśnie ma temu odpowiadać.

Bardzo więc się cieszę, że dzisiaj dyskutujecie państwo nad tymi tematami. Mam też ogromną nadzieję, że z punktu widzenia mojego regionu wojna w Ukrainie jak najszybciej się zakończy, żebyśmy mogli wrócić do tej znakomitej współpracy, którą mieliśmy z obwodami ukraińskimi, po to żeby rozwijać ponad granicami, w tym wypadku nawet ponad granicą Unii Europejskiej, tę współpracę. Bardzo się cieszę, że mogę dzisiaj być z państwem. Życzę owocnych rozmów i obrad. Za pięć minut będę już musiał państwa opuścić, bo mam inne obowiązki, ale cieszę się, że mogłem być dzisiaj z państwem. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Bardzo proszę o zabranie głosu przewodniczącą Polsko-Słowackiej Grupy Parlamentarnej, panią posłankę Małgorzatę Pępek.

Poseł Małgorzata Pępek (KO) – spoza składu podkomisji:

Panie przewodniczący, dostojni goście, panie ministrze, bardzo się cieszę, że spotykamy się dzisiaj, bo to jest niezwykle ważne, że rozmawiamy o tak ważnych tematach, które nas łączą. Niedawno byliśmy na Słowacji, w Bratysławie, i o tym, że jesteśmy dobrymi sąsiadami świadczy to spotkanie, bo było to spotkanie bardzo merytoryczne i ustaliliśmy tam wiele kierunków działań.

Tak się składa, że jestem z Żywca, z południa Polski. Dołączam jako Euroregion Beskidy. Już bardzo dawno temu byłam przez 10 lat wójtą w jednej z żywieckich gmin i współpracowaliśmy ze Słowakami. Do tej pory ta współpraca się układa bardzo pozytywnie i dobrze. Tam na południu Polski jest tak, że bardzo dużo gmin współpracuje, więc jest realizowany cały szereg projektów. Mam nadzieję, i jestem przekonana, że tak nadal będzie. Będziemy poprzez euroregion i jeszcze inne możliwości pozyskiwać środki, wspólne środki, bo mamy bardzo dużo do zrobienia, podobnie jak w innych regionach, a te możliwości są duże i dobrze, że rozmawiamy o tym już teraz, żeby nie przespać tego czasu i żeby te wszystkie środki trafiły zarówno na Słowację, jak i do Polski, bo to jest niezwykle ważne, że nasze regiony się tak dobrze będą rozwijać.

Gdy byliśmy w Bratysławie właśnie mówiono nam, że chcecie skorzystać z naszych doświadczeń, i jesteśmy do dyspozycji. Niebawem, jeszcze w maju, pan marszałek wybiera się do Bratysław, więc będzie też pewnie kontynuacja tych rozmów i na pewno zostaną ustalone kierunki naszych działań, naszych konkretnych projektów. Dobrze byłoby, żeby ta współpraca trwała jak najdłużej, żebyśmy jak najwięcej zrobili. Tego wam życzę.

Panie ministrze, proszę przekazać wszystkim tam pozdrowienia ode mnie i dobre wspomnienia po tym pobycie, kiedy tam byliśmy. Proszę o dalszą współpracę. Jestem do dyspozycji i moja grupa posłów, która jest bardzo liczna, jest także w pełni zdeterminowana na wspólne działania. Dziękuję bardzo. Tak się składa, że o godzinie 10.00 będę musiała pójść na głosowanie, ale bardzo się cieszę, że mogliśmy się spotkać. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa parlamentarzystów chciałby jeszcze zabrać głos? Nie widzę.

Z zaproszonych gości bardzo proszę panią dyrektor. Zanim oddam głos pani dyrektor Marcie Pietrzyk, zastępcy dyrektora Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, chciałbym powiedzieć jedną bardzo ważną rzecz, że pani minister Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz oraz pan minister Jan Szyszko, który odpowiada za negocjacje z Komisją Europejską, są bardzo otwarci na to, żebyśmy teraz przy rozmowach o nowej perspektywie finansowej doszli do tego poziomu zmian, aby transgraniczne obszary funkcjonalne, ale też programy „Interreg” na tyle zmodyfikować, aby wzmocnić to pogranicze. Jesteśmy po dobrych spotkaniach w ministerstwie. Mamy pewne założenia, które mamy do zrealizowania, i myślę, że jeszcze do tego tematu będziemy wracać.

Myślę, że też o tym powie pani dyrektor, tak że bardzo proszę – pani dyrektor Marta Pietrzyk, zastępca dyrektora Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Proszę tylko mikrofon niżej. Dobrze, dziękuję.

Zastępca dyrektora Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Marta Pietrzyk:

Dzień dobry państwu. Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, dziękuję za zaproszenie na dzisiejszą podkomisję.

Spotykamy się w naprawdę bardzo dobrym momencie, dlatego że programy „Interreg” poprzedniej perspektywy finansowej już się zakończyły, a zaczynamy rozmawiać o nowych programach nowej perspektywy. Niespełna dwa tygodnie temu mieliśmy pierwsze posiedzenie grupy roboczej polsko-słowackiego programu. Dzisiaj odbędzie się, jeszcze się nie rozpoczęło, ale o godzinie 10.00 rozpoczyna się grupa robocza programu polsko-ukraińskiego, więc my już rozpoczęliśmy przygotowania do nowej perspektywy. Konsultujemy projekty rozporządzeń. Na tym się w tej chwili bardzo skupiamy, żeby ramy prawne wdrażania programów były proste, przyjazne, żebyśmy jak najwięcej korzyści z tych programów wynosili.

Natomiast te grupy robocze, o których mówiłam, mają na celu właśnie zidentyfikowanie potrzeb i zidentyfikowanie tego, w jaki sposób programy „Interreg” mogą rozwiązać pewne wspólne polsko-słowackie, polsko-ukraińskie – też na innych oczywiście granicach funkcjonują programy „Interreg” – właśnie wspólne problemy. Po to mamy te środki, po to będziemy tworzyć programy „Interreg”, żeby ta współpraca była pogłębiana, żebyśmy mieli nadal bardzo blisko do siebie, żebyśmy mówili jednym głosem i pozbywali się różnych ograniczeń, które niewątpliwie na granicy istnieją. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dziękuję bardzo, pani dyrektor.

Bardzo proszę, pani poseł Krawczyk. Bardzo proszę.

Posel Iwona Małgorzata Krawczyk (KO):

Dzień dobry.

Szanowny panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni goście, chciałabym zwrócić uwagę jeszcze na taki, myślę, bardzo istotny aspekt. Wczoraj spotkałam się z panem ambasadorem Czech. Rozmawialiśmy właśnie na temat transgraniczności, ale w aspekcie tych programów, które funkcjonują na polsko-czeskiej granicy. Ta nasza transgraniczność w ramach funkcjonujących już zespołów, poczynając od Glacensis, kończąc na Pradziadzie, spowodowała, że dzisiaj mamy w najnowszym badaniu fantastyczny wynik – 83% Czechów uważa, że najważniejszym, najistotniejszym partnerem do współpracy są Polacy. To zadziało się na skutek dużej ilości zrealizowanych projektów polsko-czeskich, zarówno tych twardych, jak i tych miękkich.

Ponieważ przewodniczę Parlamentarnemu Zespołowi ds. Polsko-Czeskiej Współpracy Transgranicznej, która koncentruje się bardzo mocno na kwestii współpracy służb ratunkowych, bo tak naprawdę granica nie może decydować o bezpieczeństwie, w związku z powyższym pragnę zwrócić uwagę na konieczność wypracowania umowy pomiędzy służbami ratowniczymi w taki sposób, żeby móc realizować jak najszybciej te kwestie gwarantujące bezpieczeństwo. Mówiąc o takim zintegrowaniu, o partnerstwie – a podobało mi się słowo „laboratorium”, które wytwarza nowe mechanizmy współpracy – warto w kontekście prognozowania, zabiegania o kolejne środki i dedykowania ich zwrócić uwagę na tę właśnie kwestię, o której mówię, czyli transgraniczność w aspekcie umów dotyczących ratownictwa na pograniczu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dziękuję bardzo, pani poseł Krawczyk.

Nie widzę więcej chętnych mówców, tak że bardzo proszę o zabranie głosu pana ministra Michała Kalińaka.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej, pełnomocnik rządu Republiki Słowackiej ds. samorządu terytorialnego Michal Kaliňák:

Dziękuję za wszystko, co zostało powiedziane, ponieważ okazało się, że mówimy w innych językach, ale znaleźliśmy wspólną platformę. Krótko podsumuję to, co zostało powiedziane, tylko po to, abyśmy podkreślili, co jest priorytetem i abyśmy to ujęli w jakieś ramy.

Absolutnie zgadzam się z kwestią bezpieczeństwa w regionie przygranicznym. My przeżyliśmy pandemię COVID na Słowacji w zeszłym roku. W tym okresie mieliśmy ogromny powrót pryszczycy na Słowacji, pożary, katastrofy naturalne czy na przykład powodzie. One nie znają granic. Nie jesteśmy w stanie oswoić przyrody, ale jesteśmy w stanie poprzez współpracę obniżyć to ryzyko. To jest bardzo silny motyw naszej współpracy w obszarach, które chronią człowieka i jego majątek.

Absolutnie zgadzam się z tym, że ponad 80% obywateli Republiki Czeskiej tak myśli. Ja w to wierzę. Myślę, że na Słowacji jest dokładnie tak samo, ponieważ nas nikt nie przymusza do współpracy. My chcemy współpracować. Nie musieliśmy tu przyjechać. Przyjechaliśmy tu z własnej chęci. Żadne programy, żadne fundusze europejskie. My mamy przestrzeń do tego, abyśmy mogli ze sobą współpracować. Dlatego jestem zupełnie za tym, co powiedziała również pani posłanka o współpracy polsko-słowackiej na tym poziomie parlamentarnym. 17 czy 18 maja mam spotkanie z marszałkiem Sejmu, a w drugim półroczu tego roku Słowacja przejmuje pałeczkę w Grupie Wyszehradzkiej. To jest taka przestrzeń administracyjna, gdzie potrafimy współpracować również z Republiką Czeską, również z wami, tak samo i wy z nami. Jesteśmy sąsiadami i jesteśmy zmuszeni do współpracy. To, jakie wyniki będą w przyszłości, zależy od tego, jaką mamy pozycję względem nowych funduszy europejskich.

Ostatnią sprawą, jaką chciałbym poruszyć, to, że na Słowacji 55% miast i gmin współpracuje z samorządami w Polsce i w Republice Czeskiej. Nie musiały tego robić, ale chciały. Często okazuje się, że to nie odbywa się na gruncie programu „Interreg”, ale dotyczy wymiany doświadczeń, wydarzeń kulturalnych. Znowu odnowiony samorząd w Polsce, na Słowacji i w Republice Czeskiej. Jeżeli będziemy potrafili im systemowo pomóc, to myślę, że wtedy będziemy mogli sobie powiedzieć, że spełniliśmy swoją rolę jako politycy. Będę wdzięczny za takie spotkania. Jeżeli będą takie spotkania, to staną się tradycją, przy okazji której będziemy mogli zawsze sobie powiedzieć, że nam się udało coś wdrożyć.

Teraz kończy się perspektywa funduszy europejskich. Wspominamy programy „Interreg”. Moglibyśmy tu wspomnieć program „LIFE”, program „Kultura+”, ale widzimy, że w ramach 40 programów w Unii Europejskiej w tym okresie, w tej perspektywie, całkowita suma to 203 mld euro. My teraz mówiliśmy o „Interreg”, wspomniałem „Erasmus”, program „LIFE”, ale to jest 36 czy 37 kolejnych programów, które musielibyśmy tutaj wyszukać w wyszukiwarce Google, żeby o nich wspomnieć. To, co ustawimy teraz, dzisiaj, do czego się przygotowujemy, tak będzie wyglądać nasza przyszłość.

Nie będziemy tak wydajni bez współpracy. Ta możliwość inwestycyjna dla regionów istnieje. Wszystko to, co państwo powiedzieliście, a niejednokrotnie odmienialiście przez przypadki polityczne ideologie, problemy i złożoności, ale i ryzyko, jednak wszyscy powiedzieliśmy to samo – co możemy zrobić, aby w przyszłości ktoś o nas wspomniał, że ludziom stworzyliśmy lepsze życie.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę o zabranie głosu pana Dawida Laska, prezesa Regionu Karpackiego.

Prezes zarządu Stowarzyszenia Euroregion Karpacki Dawid Lasek:

Dziękuję, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, wyrażam oczywiście satysfakcję i podziękowania dla pana przewodniczącego i dla państwa. Bardzo się cieszę, bo okazuje się, że mamy bardzo dużo wspólnych tematów.

Uwielbiam pogranicze polsko-czeskie, pani poseł. Współpracuję ze wszystkimi euroregionami, od Nysy po Beskidy, które też mają czeski program i po stronie czeskiej, i po stronie polskiej.

Musimy dzisiaj, proszę państwa, pracować na rzecz tego pogranicza. Stoimy przed wyzwaniami bardzo podobnymi, może w innej skali na różnych odcinkach granic, ale to, co proponujemy, to jest nowy model zarządzania obszarami transgranicznymi, takimi, gdzie granica stanie się osią rozwoju, a nie granicą delimitacji biedy i zacofania.

Proszę państwa, centra grawitacji ekonomicznej dzisiaj to miasta wojewódzkie i stolicy naszych republik, a to oznacza, że my musimy wziąć odpowiedzialność za współpracę tak, żeby ten wspólny potencjał kulturowy, przyrodniczy, społeczny, ludzki móc wykorzystać. Dzisiaj tą ofertą, tym zawołaniem, tym sztandarem, pod którym chcemy wszyscy iść, są właśnie transgraniczne obszary funkcjonalne.

Wymieniam tutaj też poglądy w międzyczasie z panem posłem. Proszę państwa, proszę sobie wyobrazić, że ten model, który wypracowaliśmy, transgranicznych obszarów funkcjonalnych, będzie też wdrażany w Karpatach na pograniczu rumuńsko-mołdawsko-ukraińskim. Oni przyjęli nasze rozwiązania, będziemy je promować w rządzie rumuńskim. Też myślę, że tutaj warto byłoby, panie pośle, zaprosić kolegów z Rumunii, żeby pokazać, że przygotowaliśmy dobre, uniwersalne rozwiązanie, które jest rozwiązaniem prorozwojowym i bardzo perspektywicznym.

Oddaję się do państwa dyspozycji razem z całą strukturą i z naszym dorobkiem. Dziękuję za zaproszenie i jestem przekonany, że przyszła perspektywa uwzględni nasze postulaty, bo one są słuszne. Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Na zakończenie, jako ostatni głos, poproszę zastępcę ambasadora Republiki Słowackiej w Polsce, pana Martina Cimermana. Bardzo proszę, panie ambasadorze.

Zastępca ambasadora Republiki Słowackiej w Polsce Martin Cimerman:

Szanowny panie ministrze, szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo posłowie, szanowni goście, my jako placówka dyplomatyczna naprawdę cieszymy się z tego spotkania. Dziękujemy za tę inicjatywę, ponieważ dostrzegamy, że ten wymiar lokalny odgrywa bardzo istotną rolę w polsko-słowackich stosunkach bilateralnych. Jak mówimy u nas w ambasadzie – nie

można w pełni zrozumieć sedna relacji polsko-słowackich, siedząc tylko przy biurku w Warszawie. Potrzeba wyjeżdżać, szczególnie odwiedzać pogranicze.

Pogranicze polsko-słowackie to jest wartość, to jest istota rzeczy, gdzie odbywa się większość kontaktów i większość współpracy. Często tego nie dostrzegamy, ale to są rzeczy, które dostrzegam na podstawie mojego osobistego doświadczenia. To są sprawy bardzo naturalne i w pełni zgadzam się z tym, co powiedział pan minister, że po prostu to są odruchy serca tych ludzi, ponieważ chcą, a nie muszą, i to jest wartością, która zasługuje na wsparcie, na większą uwagę instytucji po obu stronach i wpisuje się w pełni w tę naszą strategię jako placówki dyplomatycznej tutaj, w Warszawie. Trzeba poświęcać większą uwagę wymiarowi lokalnemu i wzmacnianiu wymiaru międzyludzkiego. Chociaż rządy i większości parlamentarne mogą się zmieniać co cztery lata, to te stosunki i wzajemne zrozumienie między ludźmi to jest inwestycja, która może nie zmieści się w tabelkach Excela, ale w końcu przynosi długofalowe efekty.

Dziękuję bardzo jeszcze raz za zaproszenie. Po naszej stronie również jesteśmy do pełnej dyspozycji w czym tylko będziemy mogli służyć pomocą.

Jeszcze chciałem przeprosić pana ministra. Myślałem nad tym, żeby to przemówienie powiedzieć po słowacku, ale jakoś tak naturalnie zacząłem po polsku, to już jest efekt tego, że po prawie pięciu latach, gdzie jestem tutaj, często już zdaję sobie sprawę, że nawet marzę po polsku, czyli i w tym dostrzegam taką bliskość. Chociaż warto być ostrożnym jako Słowak, kiedy się przemawia po polsku, ale jest to atutem, który nam i mnie osobiście pozwala być bliżej Polaków i zrozumieć Polskę bezpośrednio. Jeszcze raz dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050):

Dziękuję bardzo, panie ambasadorze.

Jak znam pana ministra, to doskonale rozumiał każde słowo. Natomiast to jest też trochę tak, że kiedy Polacy przemawiają na Słowacji, to też muszą odpowiednio dobierać słowa, jeżeli znają język słowacki chociaż trochę.

Dziękuję państwu bardzo za dzisiejsze posiedzenie. Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany.

Zamykam posiedzenie.

Informuję, że pełny zapis przebiegu posiedzenia będzie do wglądu w sekretariacie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Dziękuję bardzo sekretariatowi Komisji za pomoc przy organizacji tego posiedzenia. Dziękuję bardzo.